

Sērijā par Q nodaļu un Karla Merka izmeklētajām lietām iznākuši šādi darbi:

- Sieviete būrī, 2011
- Fazānu slepkavas, 2012
- Vēstule pudelē, 2013
- Lieta nr. 64, 2015
- Marko efekts, 2016
- Bez robežām, 2018
- Selfiji, 2019

Dāņu kriminālromānu autors Jusi Adlers-Olsens laiku lieki netērē... Ja viņš ir nolēmis kādu sabaidīt, viņš labi zina, kā to panākt. Jaunākais darbs ekscentriskajā sērijā par Q nodaļas un Karla Merka izmeklētajiem noziegumiem – “Upuris 2117” – ir viens no tumšākajiem un līdz šim aizraujošākajiem romāniem.

New York Times Book Review

Šķiet, būtu jāpiemīt burvja spējām, lai tik sarežģītas sižeta līnijas savītu vienā tik pārlicinošā, lieliskā un elpu aizraujošā kriminālromānā, un Jusi Adleram-Olsenam tas ir izdevies ar elegantu vieglumu. Turklāt daudzslāņainais teksts pārņem savā varā ar tik iespaidīgu spēku, ka jau atkal rodas aizdomas par kādu autoram vien zināmu burvestību.... Jaunajā Q sērijas darbā “Upuris 2117” ir viss, ko vien varētu vēlēties no spriedzes romāna, un daudz, daudz vairāk!

Kirkusreviews.com

Jusi Adlers-Olsens ar savu nevaldāmo humoru un sirsnību mums ir kā tāds dāņu mentors... Viņa jaunākais darbs “Upuris 2117” pārtop par cieši saņemtu dūri, kas smagi un nesaudzīgi trāpa šodienas notikumu epicentrā.

Lars Keplers, rakstnieks

JUSSI ADLER-OLSEN

OFFER
2117

JUSI ADLERS-OLSENS

UPURIS

2117

No dāņu valodas tulkojusi

Dace Deniņa

821.113.4-31
Ad 590

Jussi Adler-Olsen

OFFER 2117

Copyright © Jussi Adler-Olsen 2019

Published by agreement with JP/Politikens Forlagshus A/S, Denmark & Banke,
Goumen & Smirnova Literary Agency, Sweden

Cover design © Thomas Szøke – eyelab.dk

Šis ir ar autortiesībām aizsargāts darbs. Darba reproducēšana vai jebkāda cita neatļauta izmantošana ir autortiesību pārkāpums. Par autortiesību pārkāpšanu ir paredzēta atbildība Krimināllikuma 148. pantā. Saskaņā ar Autortiesību likuma 69.¹ pantu persona ir arī mantiski atbildīga par visiem zaudējumiem un morālo kaitējumu, kuru tā radījusi ar autortiesību pārkāpšanu.

© Tulkojums latviešu valodā, Dace Deniņa, 2020

© Mākslinieciskais noformējums, literārā apdare, izdevums latviešu valodā,

Apgāds Zvaigzne ABC, 2020

ISBN 978-9934-0-8853-7

Veltīts Sandrai

Noslīkušo pirksti

Noslīkušo
plaukstu
dzīve
ir garāka par mūsu vēsturi
ļoti tālu
un pavisam tuvu
mēs redzam noslīkušos
redzam viņu ilgas
pēc dzīves un miera

katru dienu
mēs redzam
viņu pirkstu galiņus
pazūdam jūrā
taču mūsu acis
ir iemācījušās neredzēt

viņu pirksti
izlien no jūras
pastiepjās
pret debesīm
tie vairs nav slapji
noslīkušo pirksti
ir izkaltuši uz mūžu.

Falāhs Alsufī – dzejnieks un kvotu bēglis no Irākas

PROLOGS

NEDĒĻU PIRMS ASADA ĢIMENE PAMETA SEB ĀBĀRU, tēvs paņēma viņu līdz uz sestdienas tirgus trako bodīšu ņudzekli ar turku zirņiem, granātāboliem, bulguru, garšvielām košās krāsās un kladzinošiem mājputniem, kas gaidīja cirvi. Tad viņš uzlika plaukstu uz dēla traušlajiem pleciem un palūkojās uz viņu ar savu dziļo, gudro skatienu.

“Tagad paklausies labi, dēls,” viņš teica. “Drīz tu sapņosi par to, ko piedzīvoji šodien, un tādu nakšu būs daudz, līdz cerība no jauna piedzīvot šīs skaņas un smaržas izdzīsīs. Tāpēc skaties apkārt, kamēr vēl vari, un paņem ieraudzīto līdz savā sirdī, tad tu to nekad pilnībā nezaudēsi. Tāds ir mans padoms, tu saproti?”

Asads sažņaudza tēva roku, pamāja ar galvu un izlikās, ka saprot.

Tomēr tā arī nesaprata.

1

Žuans

ŽUANS AIGVADĒ NEBIJA RELIĢIOZS. Gluži pretēji – viņš muka no pilsētas, kad Ramblu ieņēma Lieldienu procesijas ar melnos apmetņos tērptiem katoļiem, un viņš arī kolekcionēja nekaunīgas pāvestu un Trīs Austrumu gudro figūriņas, kas kārtoja savas dabiskās vajadzības. Tomēr, par spīti šādām zaimojošām nosliecēm, viņš pēdējās dienās vairākkārt bija pārmetis krustu, jo, ja Dievs tomēr eksistēja, tad, ņemot vērā notikumu bēdīgo attīstību, viņam bija ārkārtīgi nepieciešams būt ar šo Dievu labās attiecībās.

Kad beidzot pienāca rīta pasts ar ilgi gaidīto aploksni, Žuans vēlreiz pārmeta krustu, tāpēc ka šīs vēstules saturs noteiks viņa likteni. Viņš to zināja.

Un tagad, trīs stundas pēc vēstules izlasīšanas, viņš sēdēja kādā kafejnīcā Barselonetas rajonā, trīcēdams karstumā, pilnīgi sagrauts un apdzisušu dzīvotgribu. Trīsdesmit trīs gadus viņš bija dzīvojis ar smieklīgu cerību, ka reiz viņam uzsmaidīs veiksmē, taču pēc šī vairs nebija spēka neko gaidīt. Pirms astoņiem gadiem Žuana tēvs bija apmetis ap kaklu elektrības vadu un pakāries pie ūdens caurules ēkā, kuras pārvaldnieks viņš bija. Mazā ģimene bija sagrauta, un, lai gan tēvs nekad nebija bijis bezbēdīgs vīrs, viņi to nesaprata. Vienā mirklī Žuans un viņa piecus gadus jaunākā māsa bija palikuši vieni ar māti, kura nekad tā arī vairs neatguvās. Žuans cīnījās par viņiem visiem, cik labi vien spēja. Tobrīd viņš bija tikai divdesmit četrus gadus vecs un nopūlējās kā traks ar žurnālistikas studijām un daudziem slikti apmaksātiem sīkiem darbiņiem, lai varētu savilkt

galus kopā. Taču nākamajā gadā nāca dzīves izšķirošais pagrieziena punkts: māte norija sauju miegazāļu, un māsa pēc dažām dienām izdarīja to pašu.

Tikai tagad, atskatīdamies pagātnē, Žuans saprata, ka vairs nespēj. Dzīve Aigvadē ģimenei pamazām bija zaudējusi perspektīvu, un viņus visus bija paņēmusi tumsa. Drīz tas notiks arī ar viņu. Tātad, atskaitot īsus laimes brīžus un mazas uzvaras, tā bija nolādēta dzīve: tikai mēneša laikā viņu bija pametusi draudzene un arī darbs bija aizskalots renstelē.

Pie velna! Kāpēc mocīt sevi, ja viss ir tik bezjēdzīgi?

Žuans iebāza roku kabatā un pašķielēja uz viesmīli aiz bāra letes.

“Ja vien es varētu noslēgt dzīvi ar mazumiņu pašcieņas un samaksāt par savu kafiju,” viņš nodomāja, blenzdams uz atlikušo malciņu. Taču kabata bija tukša, un acu priekšā nebeidzamā straumē garām plūda viņa dzīves izgāzušies projekti un sagrautās ambīcijas. Piepeši vairs nebija iespējams ignorēt visas izjukušās attiecības un aizvien zemākos dzīves standartus.

Bija sasniegts zemākais punkts.

Pirms diviem gadiem, kad viņa prātu bija pārņēmusi cita dziļa depresija, kāda zīlniece no Taragonas bija pavēstījusi: pavisam drīz kādā jaukā dienā viņš stāvēs ar vienu kāju kapā, taču gaisma dienas vidū viņu izglābs. Zīlniece bija šķitusi ļoti pārliecinoša, un līdz šim Žuans bija turējies pie šī pareģojuma, bet kur gan tā sasodītā gaisma bija? Viņš taču pat nevarēja ar cieņu piecelties no kafejnīcas galdiņa. Nevarēja samaksāt pāris eiro par savu *cortado*. Pat netīrie ubagi, kas pastieptu plaukstu sēdēja uz ietves pie *El Corte Inglés*, varēja sakasīt grašus espresso, jā, to varēja pat tie, kuri noplīsušās drēbēs kopā ar suņiem gulēja uz ietves flīzēm pie banku ieejām.

Lai gan zīlnieces spriegais skatiens bija Žuanu savaldzinājis un dāvējis cerību uz nākotni, viņa bija briesmīgi kļūdījusies, un tagad bija pienākusi norēķina stunda, tas nu bija pavisam droši.

AR NOPŪTU VIŅŠ PIEVĒRSA SKATIENU aplokšņu kaudzītei, kas stāvēja uz kafejnīcas galdiņa kā liecība par strupceļu, kurā viņš

beidzot sevi ievēdis. Oficiālās aploksnes mājās viņš, protams, varēja ignorēt, jo, lai gan īre nebija maksāta mēnešiem ilgi, neviens nevarēja izmest viņu uz ielas, tādi nu bija Katalonijas trakie mājokļu likumi. Un kāpēc lai viņš raizētos par gāzes rēķinu, ja tik un tā nebija gatavojis siltu ēdienu kopš Ziemassvētkiem? Nē, izšķirošo dunča dūrienu viņam bija atnesušas šīs četras aploksnes, kas tagad atradās viņa priekšā.

Attiecībās ar bijušo draudzeni Žuans atkal un atkal bija solījis stabilitāti un labošanu, taču ienākumi tā arī neparādījās, un visbeidzot draudzenei tas apnika un viņa Žuanu pasūtīja. Turpmākajās nedēļās viņš bija atvairījis uzstājīgos kreditorus ar solījumiem, ka visiem kārtīgi samaksās, kad būs saņēmis honorārus par pēdējām četrām esejām. Vai tad viņš nestrādāja pie ģeniālu tekstu kopuma? Kāpēc lai viņš ar to nerēķinātos?

Un tagad uz galda atradās atteikumi, kas nebija šaubīgi, neskaidri, izvairīgi vai netieši, bet tikpat nežēlīgi un precīzi kā matadors, kas *Tercio de Muerte* ietriec šķēpu vērša sirdī.

Žuans pacēla tasīti pie sejas, lai pakavētos pie moka gaistošā aromāta, un ļāva skatienam slidēt pār pludmales palmām un peldvietu krāsaino ņudzekli. Nebija vēl pagājis ilgs laiks, kopš Barcelonu bija paralizējis kāda trakā jukušais brauciens pa Ramblu un centrālās valdības uzbrukums parastiem pilsoņiem pie vēlēšanu iecirkņiem, tomēr tagad tas viss šķita pastumts malā, no karstuma ņirbošajā gaisā skatiens sastapa tikai priecīgu ļaužu pūli. Viņu prātus aizpildīja pašu bezrūpīgās klaigas un saucieni, mikla āda un jutekliski skatieni. Mirkli pilsēta šķita kā atdzimusi un gandrīz izsmējīga, kamēr viņš tā sēdēja un veltīgi lūkojās pēc zilnieces gaišās vadzvaigznes.

Attālums no kafejnīcas, kur sēdēja Žuans, līdz rotaļās aizņemtajiem bērniem pludmalē bija pavadinoši niecīgs. Mazāk nekā minūtes laikā viņš varētu paskriet garām saules pielūdžējiem, mesties ūdenī, panirt zem putojošiem viļņiem un veikt dažus ātrus un izšķirošus elpas vilcienus. Pludmales drudžainajā aktivitātē neviens neievērotu

sajukušu puisī, kurš metas ūdenī ar visām drēbēm. Un mazāk nekā simt sekunžu laikā viņš varētu atstāt dzīvi aiz muguras.

PAR SPĪTI STRAUJAJAM PULSAM, Žuans rūgti pasmaidīja pie šīs domas. Tie, kuri viņu pazina, būtu pavisam apmulsuši. Vai tāds mīkstmiesis kā Žuans Aigvadē spēj atņemt sev dzīvību? Tas pelēkais, anēmiskais žurnālists, kuram pat nebija tik daudz dūšas, lai izceltos kādā diskusijā.

Žuans svārstīja aploksnes rokā. Tikai pārsimt gramu jaunu pazeļojumu pie visiem citiem iespējamajiem sūdiem dzīvē, tad kāpēc gan puņķoties par to, ja jau viņš bija pieņēmis lēmumu? Pēc mirkļa viņš pateiks viesmīlim, ka nevar samaksāt, un tad metīsies skriet uz pludmali un, par spīti protestiem aizmugurē, īstenos savu nodomu.

Viņš sasprindzināja ikru muskuļus un sagatavojās nozust, kad pāris viesu pludmales apgērbos piecēlās tik strauji, ka viņu bāra krēsli apgāzās.

Žuans pavērsās pret viņiem. Viens neizteiksmīgu seju blenza televizora ekrānā, kas karājās pie sienas, bet otrs stāvēja, ļaudams skatienam slidēt pār pludmali.

– Pagriez skaļāk! – iesaucās tas pie ekrāna.

– Ei, skat! Viņi taču stāv tepat promenādē! – atsaucās otrs un rādīja uz ļaužu pūli, kas pulcējās ārpusē.

Žuans sekoja viņa skatienam un ievēroja televīzijas filmēšanas grupu, kas bija nostājusies promenādē pie trīs metriem augstā stenda, kuru pašvaldība tur bija uzstādījusi pirms pāris gadiem. Stenda apakšējā daļa bija no metāla, bet pašā augšā digitālā displejā spīdēja četri cipari. Žuans jau sen bija izlasījis stenda tekstu, kas skaidroja, ka tā nolūks ir uzskaitīt nabaga bēgļus, kuri kopš gadumijas noslīkuši Vidusjūrā.

Peldviesi šortos un peldkostīmos gluži kā magnēta vilkti devās filmēšanas grupas virzienā, un pāris vietējo puīseļu no *Carrer del Baluard* nesās tieši uz notikuma vietu. Varbūt viņi to bija ieraudzījuši televīzijā.

Žuans uzmanīgi vēroja viesmīli, kurš stāvēja un slaucīja glāzes kā robots, pievērsis visas maņas televizoram. Teksts uz ekrāna vēstīja par *breaking news*. Žuans piecēlās no krēsla un klusi izgāja uz promenādes.

Galū galā viņš joprojām bija dzīvs – un, par spīti visam, arī žurnālists.

Lai tā elle vēl drusku pagaida.